

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Полтавська обласна рада
вул. Соборності, 45, м. Полтава, 36014

Про розгляд листів

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула листи Полтавської обласної ради від 28.07.2022 № 01-25/1451, надісланий безпосередньо до НКРЕКП, а також від 29.07.2022 № 01-19/1466, надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 04.08.2022 № 15599/0/2-22, та в межах компетенції повідомляє.

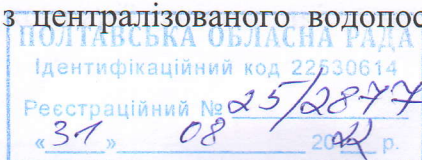
Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах та у спосіб, передбачений Конституцією та законами України.

Пунктом 13 частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» передбачено, що **НКРЕКП встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу.**

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 6 Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» **НКРЕКП здійснює встановлення тарифів на комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП.**

Водночас, згідно зі статтею 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», підпунктом 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень органів місцевого самоврядування належить встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення (**крім тарифів на ці послуги, які встановлюються НКРЕКП**).

При цьому, згідно з пунктом 1.4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення,

НКРЕКП
№8897/19.1.3/7-22 від 24.08.2022
КЕП: Кайдаш Р. Ю. 24.08.2022 16:40
58E2D9E7F900307B0400000036C51F006C438F00

затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 307 (далі – Ліцензійні умови), НКРЕКП здійснює ліцензування господарської діяльності з централізованого водопостачання (виробництво та/або транспортування та/або постачання питної води споживачам) та/або централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічної води) у разі, якщо системи централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення суб'єктів господарювання розташовані в одному чи декількох населених пунктах у межах території однієї або більше областей (включаючи місто Київ), сукупна чисельність населення яких становить більше ніж сто тисяч осіб та обсяги реалізації послуг яких становлять відповідно: з централізованого водопостачання - більше ніж триста тисяч метрів кубічних на рік; з централізованого водовідведення - більше ніж двісті тисяч метрів кубічних на рік.

Таким чином, НКРЕКП встановлює тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення (далі – ЦВВ) підприємствам, які підпадають під зазначені в Ліцензійних умовах критерії регулювання та включені до Ліцензійного реєстру суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, діяльність яких регулюється НКРЕКП.

У свою чергу, до повноважень органів місцевого самоврядування належить встановлення тарифів на ЦВВ підприємствам цієї сфери, які не є ліцензіатами НКРЕКП.

Враховуючи зазначені норми законодавства, державне регулювання господарської діяльності **КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ»** (далі – КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ», Підприємство) у сфері ЦВВ належить до повноважень НКРЕКП.

При цьому посилення депутатів Полтавської обласної ради на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності підприємств у сферах тепlopостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» від 13.10.2020 № 4215, що не є нормативно-правовим актом і не має юридичної сили, є некоректним і не може слугувати підставою для прийняття рішень.

Крім того, звертаємо увагу, що у НКРЕКП є значний досвід регулювання господарської діяльності суб'єктів природних монополій, які надають послуги з ЦВВ у багатьох населених пунктах в межах одної чи декількох областей (наприклад, ОБЛАСНОГО КОМУНАЛЬНОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДНІПРО-КІРОВОГРАД»).

Більше того, повідомляємо, що у світовій практиці загалом існує позитивний досвід об'єднання підприємств водопровідно-каналізаційного господарства у регіональні компанії, що засновується на, так званому, «ефекті масштабу». Мова йде про ситуацію, коли за умови надання послуг лише одним підприємством досягають більшої економії витрат, аніж при двох і більше суб'єктах господарювання. Європейський досвід показує, що шлях агрегації дає позитивні результати.

Приймаючи до уваги, що собівартість послуг з ЦВВ, а також ціна на них значною мірою залежить від реалізації цих послуг, при незначних об'ємах реалізації витрати на здійснення діяльності з ЦВВ, як умовно постійні, так і умовно змінні мають тенденцію до поступового зростання, тим самим забезпечуючи щорічне зростання собівартості послуг та тарифів. В умовах постійного зростання основних складових собівартості послуг з ЦВВ агрегація (об'єднання) підприємств в регіональні компанії дає можливість частково зменшити витрати, а збільшення об'єму

реалізації водопостачання в об'єднаному підприємстві дозволить вирівняти собівартість та тарифи на регіональному рівні.

Об'єднання, як правило, проводять за басейним (територіальним) та технологічними принципами. При цьому ідея агрегації водоканалів кореспондується з проведенням адміністративно-територіальної реформи, що передбачає об'єднання територіальних громад.

У цьому контексті відзначаємо значний досвід НКРЕКП з регулювання найбільших суб'єктів господарювання у сфері ЦВВ в Україні, який дозволяє забезпечити належне регулювання діяльності об'єднаних регіональних підприємств у частині ліцензування, встановлення тарифів та схвалення інвестиційних програм.

У свою чергу проведення агрегації водоканалів не можливе при передачі повноважень з регулювання їх діяльності до окремих місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Зокрема, органи місцевого самоврядування не зацікавлені в передачі майна місцевих громад до об'єданого підприємства. Причинами цього є нерозуміння економічних вигод такого об'єднання, ризику втрати майна громадами, бажання залишити контроль за підприємством, що надає послуги з ЦВВ у відповідному населеному пункті.

Також інформуємо, що державне регулювання НКРЕКП господарської діяльності КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» жодним чином не обмежує визначені законодавством повноваження Полтавської обласної ради з регулювання діяльності цього Підприємства.

Крім того, звертаємо увагу на позицію Української асоціації підприємств водопровідно-каналізаційного господарства «Укрводоканалекологія» (далі – Асоціація) (лист від 18.01.2022 № 67, адресований Кабінету Міністрів України), яка представляє інтереси суб'єктів господарювання у сфері ЦВВ та вважає хибною пропозицію щодо передачі повноважень з ліцензування та встановлення тарифів від НКРЕКП до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Більше того, Асоціація вважає, що вирішення багаторічних системних проблем водопровідно-каналізаційного господарства можливе лише у разі, коли є єдиний орган регулювання, що має можливість забезпечити належний контроль за діяльністю підприємств галузі, яким є Регулятор.

Разом з тим, механізм контролю за діяльністю суб'єктів господарювання є неідеальним за умови, коли органи місцевого самоврядування мають здійснювати контроль за підприємствами, які ними ж утворені. Тому для забезпечення незалежного та відкритого процесу встановлення тарифів і схвалення інвестиційних програм, ліцензійного контролю за дотриманням законодавства, ліцензійних умов, виконанням структури тарифів та інвестиційних програм (шляхом аналізу звітів, а також проведення планових та позапланових перевірок), вважаємо за доцільне залишити повноваження НКРЕКП щодо державного регулювання діяльності КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» у сфері ЦВВ незмінними.

Член НКРЕКП

Р. Кайдаш